SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER	DIN ČUJ./DERES REF.	MIN ČUJ./VÅR REF.	BEAIVI/DATO
Silje Hovdenak, +47 78 48 42 80	200901034, 200906300, 201200(201300508	15/4469 - 9	01.04.2016
silje.hovdenak@samediggi.no		Almmut go válddát oktavuođa /Oppgis ved henvendelse	

Uttalelse. Rovejohka, Paras, Tverrdalselva og Innerelva småkraftverk i Storfjord kommune. Innsigelse

Viser til brev fra dere 21.12.2015 vedrørende konsesjonssøknader for Rovejohka, Paras, Tverrdalselva og Innerelva småkraftverk Storfjord kommune. Vi vektlegger en helhetlig vurdering av tiltakenes betydning for reindrifta i vår uttalelse. Vi ser også utbyggingene i Storfjord kommune av Skibotn/Lavka og Stordalen i sammenheng med småkraftsøknadene.

Reindrift – samisk kulturbærer og samla belastning
Reindrifta har i området, hvor småkraftverkene planlegges, en sentral rolle som samisk kulturbærer og næring. De foreslåtte kraftverkene Innerelva, Rovejohka og Paras vil berøre Helligskogen reinbeitedistrikt. Tverrelva kraftverk vil berører distriktet Laksdalen/Lyngsdalen. Könkämä Sameby på svensk side har beiterett i områdene rundt Paras kraftverk. De planlagte småkraftverkene må ses i sammenheng med utbyggingene av Lavka og Skibotn kraftverk samt Stordalen kraftverk, som også berører Helligskogen og til dels Laksdalen/Lyngsdalen og Könkämä sameby.

Innafor de berørte distriktene er det i tillegg eksisterende og planlagte utbygginger, som i stor grad også belaster eller vil belaste muligheten for reindriftas driftsgrunnlag. Helligskogen er helårsdistrikt og avhengig av sine områder de har innafor sin distriktsgrense. De er per i dag sterkt belastet av eksisterende og vedtatte utbygginger og inngrep innafor sitt distrikt, som kraftutbygginger, veier og fritidsbebyggelse. Det er også planer om ytterligere inngrep i Skibotndalen i Storfjord kommunes arealplan som vil berøre de i stor grad. Dette bør også tas med i en helhetlig vurdering for om konsesjon skal gis til de foreslåtte kraftverkene. Søknadene i forbindelse med Rieppi vindkraftverk viste også at det var et behov for utredning av samla virkning av utbygginger for reindrifta i området. Vi bemerker oss at søknadene er sendt samlet på høring, men det er ikke gjort noen vurdering av de samla virkningene av de omsøkte tiltakene

Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Det bør vurderes om virkningene av tiltakene for reindriftas driftsgrunnlag overstiger skrankene i FNs konvensjon 27 om sivile og politiske rettigheter.

Rovejohka kraftverk

Reindrift:
Helligskogen reinbeitedistrikt er slik Sametinget kjenner til imot utbyggingen. Tiltaksområdet benyttes for både gjennomflytting og kalving. Dette tilsier at området er sårbart for forstyrrelser ifølge Helligskogen distrikt. Reindrift er lite utredet med tanke på konsekvenser som kraftverket kan medføre i søknaden. Det bør legges til rette for en tettere og mer forpliktende dialog med distriktet for å se på faktiske virkninger av tiltaket og eventuelle avbøtende tiltak.

Kulturminner:
Det er et stort potensiale for samiske kulturminner ved tiltaksområdet. Informasjon fra blant annet befaringer av KV 420-linja viser at det er spor etter eldre samisk bosetning på begge sider av elva. Samt at en gammel ferdselvei befinner seg nær tiltaksområdet.

Kulturminnefaglige undersøkelser §9 er ikke utført. Vedtaket kan ikke fattes før befaring og endelig uttalelse fra Sametinget foreligger. Befaringsvarsel og betalingsaksept sendes tiltakshaver umiddelbart.

Paras kraftverk
Reindrift:
Sametinget mener det mangler en helhetlig vurdering av i hvilken grad tiltaket vil være belastende for de ulike distriktene i området, sett fra deres side. Opplysninger fra Könkämä Sameby og Laksdalen/Lyngdalen reinbeitedistrikt tilsier at området kan ha stor verdi for de og at de er sårbar for ytterligere forstyrrelser i området.

Kulturminner:
Varsel om befaring er sendt til tiltakshaver 12.10.15. Vedtaket kan ikke fattes før befaring og endelig uttalelse fra Sametinget foreligger.

Tverrdalselva kraftverk
Reindrift:
Laksdalen/Lyngsdalen reinbeitedistrikt er imot tiltaket og viser til oss at dette er et viktig område for deres driftsgrunnlag. De mener at ytterligere utbygginger i deres bruksområder ikke er ønsket med tanke på at de skal opprettholde sin næring.
Distriktet viser også til betydningen av at området må revetegeres effektivt i etterkant av inngrepet.

Kulturminner:
Det er utført en midlertidig befaring i 2011. Rapporten fra 2011 som den gang ble sendt til Elvekraft og NVE tilsier at det er stort potensial for samiske kulturminner i tiltaksområdet. Kulturminnefaglige undersøkelser §9 er ikke utført. Vedtaket kan ikke fattes før befaring og endelig uttalelse fra Sametinget foreligger. Befaringsvarsel og betalingsaksept sendes tiltakshaver umiddelbart.

Innerelva kraftverk

Kulturminner:
Vi vurderer det slik at det ikke er nødvendig med befaring fordi det er lavt potensiale for funn av samiske kulturminner i tiltaksområdet.

Oppsummering
Sametinget ønsker en vurdering der den samlede belastningen og konsekvensene av kraftverkene kommer tydeligere fram. Vurderingen bør vektlegge reindriftas eget perspektiv for driftsmulighet og behov.

Sametinget etterlyser en realistisk vurdering av avbøtende tiltak for reinbeitedistriktene som berøres, hvor reindrifta er involvert i tett dialog. Det er utfordrende å komme frem til slike uten å være i dialog med reindriftsutøverne.

Det må vurderes og dokumenteres i hvilken grad kraftutbyggingene faktisk kan føre til stenging av flyttveier som følge av utbyggingene i de ulike sakene. Viser her til reindriftslovens §22.

Det bør vurderes utført vurderinger i henhold til FNs konvensjon om sosiale og politiske rettigheter artikkel 27. Dette betyr vurdering om tiltakene samla er av en slik omfang at virkningene vil kunne overstige tålegrensen for reindriften i området. Vurderingen bør også omfatte utbyggingen av Skibotn og Lavka kraftverk samt Stordalen kraftverk. I tillegg til andre eksisterende og planlagte utbygginger innafor områdene som berører reindrifta. Sametingets vurdering er at sumvirkningssituasjonen som bør veie tyngst i konsesjonsvurderingen.

Innsigelse
På bakgrunn av det overnevnte fremmer Sametinget innsigelse til følgende prosjekt:
Rovejohka, Paras, Tverrdalselva og Innerelva kraftverk

Vi ber om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om de konsesjonssøkte kraftverkene Rovejohka, Paras, Tverrdalselva og Innerelva. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Sametinget har innsigelsesrett i kraftkonsesjonssaker etter Plan- og bygningsloven og etter Kulturminneloven, se Lov nr 17 av 14.12.1917 om Vassdragsregulering (vassdragsreguleringsloven) § 6-1, første ledd og Plan- og bygningsloven§ 5-4, 3 ledd.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Elina Hakala
fágajođiheaddji/fagleder

per Silje Hovdenak
ráđđeaddi/rådgiver